

Toekomstvisie Mountainbike (MTB) in Nederland 2009-2016

Inleiding

De commissie Off Road maakt zich zorgen over de toekomst van het Nederlandse mountainbiken. Dit naar aanleiding van de prestaties zoals die de afgelopen jaren van een zeer select gezelschap toppers heeft afgehangen. Een aantal gelouterde experts uit de praktijk zijn uitgenodigd om eens te brainstormen over de toekomst van de MTB-sport in Nederland, en om te komen tot een sporttechnisch plan om de MTB sport weer nieuw elan te geven. Het doel van het te vormen mountainbikebeleid moet zijn dat Nederland op de Olympische Spelen van 2016 weer mee kan doen om de medailles

Stand van zaken MTB-sport Nederland

De top van de Nederlandse MTB-sport is op dit moment erg smal. Om deze top in de (nabije) toekomst te verbreden zal er op districtsniveau, bij wielerverenigingen en op scholen meer aan breedtesportwerving moeten worden gedaan.

Het aantal deelnemers in mountainbikewedstrijden in Nederland loopt netto niet terug. In de categorieën nieuwelingen en vrouwen groeit het aantal actieve deelnemers, maar de andere categorieën lijken wat achter te blijven. Het aantal wedstrijden blijft echter wel al jarenlang op hetzelfde niveau.

Op bestuurlijk en technisch vlak wordt er in de districten weinig met MTB gedaan. Wanneer er een probleem wordt onderkend, moet eerst het probleem worden geïsoleerd en dat is dat er te weinig MTB-ers zijn met een licentie op dit moment.

De mountainbikeverenigingen in de verschillende districten kennen de Sporttechnisch District Coördinator (STDC) niet, of de verenigingen lopen bij het district tegen een muur op omdat de STDC te weinig kennis of interesse heeft in MTB.

Een groot probleem bij verenigingen en districten is om vrijwilligers te krijgen voor trainingen en activiteiten. Mensen die structureel activiteiten willen ondersteunen zijn erg schaars. De actieve mensen binnen de vereniging zijn voornamelijk druk om de lopende zaken gaande te houden, en voor extra evenementen en trainingen is te weinig tijd.

Bestaande initiatieven

Er is vooral onder de jongere MTB-rennertjes veel motivatie om clinics te volgen en wedstrijdjes te rijden. Regionaal is er groei van het aantal MTB'ers. Er zijn in Nederland ongeveer 10 specifieke mountainbikeverenigingen waar renners zich kunnen aansluiten om met een licentie te gaan koersen.

De trainingswedstrijdjes van de GOW (Overijsselse winter veldritcompetitie), die in de winter plaatsvinden, zijn door heel veel jonge rennertjes bezocht. Dit soort wedstrijden vindt plaats in heel Nederland, alleen is hiervan geen overzicht van hoe en waar.

Een project waarbij kinderen in de buitenschoolse opvang in Den Helder worden gemotiveerd om op de mountainbike te stappen lijkt een goed voorbeeld van een succesvol project waarbij kinderen bekend worden gemaakt met de MTB.

Kinderen vinden het mountainbiken geweldig, maar bijvoorbeeld de Go Biking! Tour is te incidenteel. De clubs die dit organiseren geven aan dat ze te weinig capaciteit hebben om meer tijd eraan te besteden, vanwege het kleine aantal vrijwilligers. Op een gegeven moment kunnen de kinderen die enthousiast waren geworden door de Go Biking! Tour niet meer verder worden geholpen door een gebrek aan vrijwilligers.

Al deze initiatieven zijn te incidenteel en geïsoleerd, en er is geen gecoördineerde structuur om daar gevolg aan te geven. Dergelijke activiteiten zijn een prima opstap om bekend te raken met de MTB, maar op dit moment is er op districtsniveau amper of geen vervolgtraject waar geïnteresseerde jonge renners zich verder in kunnen ontwikkelen.

Ambities

De ambitie in de komende jaren moet zijn om het aantal deelnemers aan MTB-evenementen te laten groeien, in eerste instantie in de jeugdcategory's. Om dit te bereiken zal veel inzet nodig zijn, van de organisatoren en de gehele KNWU organisatie, waarbij in de districten de STDC coördineert.

Talenten in andere disciplines van de wielersport moeten met het oog op multidisciplinaire ontwikkeling van onze sporters meer kennis maken met de mountainbike sport. De ambitie is om in 2016 weer kandidaten te hebben voor een medaille op OS. Om deze ambitie te realiseren zal een gedegen planning moeten worden opgesteld.

Voorstellen tot realisatie

De instroom van MTB-renners komt via projecten en scholen, waarbij de districten een belangrijke rol hebben om vrijblijvende wedstrijdjjes te organiseren waarbij de jeugd kennis kan maken met competitie. Dit is de wervende fase, waarbij vrijblijvendheid voorop staat. Hier kan een renner kan meemaken of hij plezier heeft in competitiesport.

Een gedeelte van de renners zal doorstromen naar de ontwikkelingsfase, waarin de renner al besloten heeft om competitie te rijden, en er vanuit de renner de behoefte ontstaat voor begeleiding. Dit kan vanuit de club worden aangeboden. De districten spelen ook in deze fase een belangrijke rol. Voor de renner kan het een belangrijke stimulans zijn als hij wordt opgenomen in een districtselectie en daarmee een wedstrijd rijdt, die hij voor zijn club niet kan rijden.

Een klein aantal, dat begon in de instapfase zal uiteindelijk belanden in de topsportfase, waarin de renner met voldoende begeleiding al duidelijke doelen heeft gesteld over het te bereiken eindresultaat. Een aantal van deze MTB-ers rijdt bij een (UCI) team, die de renner faciliteert in materiaal, begeleiding en wedstrijdprogramma. In de afgelopen jaren is er een tendens ontstaan waarbij goede MTB-ers alleen via een nationale selectie belangrijke internationale wedstrijd kunnen rijden. In de komende jaren zullen de teams een taak krijgen om een uitgebreider wedstrijdprogramma te rijden, waarbij een nationale selectie zich beperkt tot de belangrijkste wedstrijden.

Er zal vanuit de KNWU tijdig een begeleidingstraject naar de OS 2016 moeten worden ingezet, waarbij een selecte groep renners die zich binnen de teams hebben onderscheiden vanuit de KNWU worden gefaciliteerd met hoogwaardige begeleiding, materiaal en trainingsfaciliteiten in het buitenland.

Verder op te zetten MTB-projecten op scholen, moeten een betere opvolging vanuit de districten krijgen om deze kinderen te interesseren voor de MTB-sport, en deze de weg te wijzen naar een vereniging.

Bij de verenigingen zou de kennis aanwezig moeten zijn om talent te herkennen, en deze dan een wedstrijdprogramma en trainingsprikkel aan te bieden. Vervolgens kunnen deze renners in een wedstrijdtraject worden gebracht, waarbij dus in eerste instantie aan laagdrempelige wedstrijden op districtsniveau moet worden gedacht.

Deze wedstrijden voor jeugd moeten als volgt opgebouwd worden:

- Plaatselijke en regionale wedstrijdjjes, laagdrempelig ingangseisen, lage organisatie structuur. Vooral wedstrijden voor niet-licentiehouders. Georganiseerd door verenigingen.
- Ieder district organiseert 2 wedstrijden op nationaal niveau waaraan iedereen aan mee kan doen. Zowel licentiehouders als niet-licentiehouders. Op deze manier kunnen niet-licentiehouders zich meten met licentiehouders. Organisatie door het district.

Boven deze wedstrijdenreeks staan een aantal wedstrijden van een niveau zoals de huidige MTB (jeugd)wedstrijden en het Nationaal kampioenschap.

Bovengenoemde wedstrijden reeks geldt voor categorieën tot de leeftijd van nieuwelingen. Voor junioren en beloften valt echter aan een zelfde structuur te denken.

Sporttechnisch districts coördinator (STDC)

De STDC is er voor alle disciplines dus ook het MTB-en. Er moet vanuit de districten meer aandacht komen voor het MTB. Vanuit de STDC moet er een scouting beleid komen om jonge talentvolle MTB-ers meer gerichte training en vaardigheden bij te brengen. De STDC-er speelt bij deze zaken in principe een beleidsmatige en coördinerende rol.

Een STDC zou meer gebruik moeten maken van actieve en ex- mountainbikers, die in het land actief zijn in het geven van clinics.

De STDC moet, samen met de portefeuillehouder sport van het district, zorgen dat er zoveel mogelijk sporters enthousiast worden gemaakt voor de MTB, en er moeten zoveel mogelijk trainingen en laagdrempelige wedstrijden worden georganiseerd. Het aanvragen van deze wedstrijden moet simpel zijn, en het moet simpele reglementen kennen. De STDC moet inventariseren waar en op welke manier er op dit moment al activiteiten ontplooid worden in het district.

Ook dienen de twee MTB-sporttakken die nu te weinig aandacht krijgen, nl. Four Cross en de Trial, opgenomen worden in de scouting en ontwikkeling van jonge sporters. De commissie realiseert zich dat de kennis op deze vlakken erg beperkt, en dat er hier apart beleid voor moet komen.

Inbreng expert-klankbord MTB

Uit het overleg wat de afgelopen maanden met de klankbordgroep van MTB-experts heeft plaatsgevonden kwamen een aantal ideeën en innovaties naar voren die volgens de experts de MTB-sport verder zouden stimuleren.

Binnen het MTB-en zijn veel verschillende disciplines. Er bleek behoefte om het wedstrijdaanbod in het MTB- en te verbreden/innoveren.

Wanneer er specialismen bijkomen die enigszins lijken op bijvoorbeeld het wielrennen op de weg, dan wordt een wegrenner sneller gemotiveerd om multidisciplinair bezig te zijn. Ideeën die vanuit de experts naar voren kwamen waren onder andere:

- Strandraces meer gestructureerd in wedstrijdvorm aanbieden.
- Combinatie van wegwedstrijd en MTB, zoals een Parijs-Roubaix voor MTB-ers.

Verder moet de taak van coaches duidelijk zijn volgens de definitie van sportcoaching; namelijk planmatig werken, gestructureerd werken, en kwaliteit bieden.

Veel renners het gevoel dat ze het allemaal alleen moeten doen. Alhoewel individuele initiatieven vanuit renners om een eigen coach te zoeken valt toe te juichen, zou er voor een bepaalde groep sporters in de resultaatfase intensievere begeleiding geboden moeten worden.

Grote internationale evenementen

Nederland moet toonaangevend zijn Europa wat betreft mountainbikewedstrijden, daarvoor hebben we een goede nationale en internationale wedstrijdenreeks nodig. Op dit vlak wordt er veel gevraagd van de organisatoren, om strak georganiseerde wedstrijden neer te zetten.

De ervaring van de commissie offroad is dat de organisatoren de afgelopen tijd steeds beter en grootschaliger zijn geworden, onder andere door de invoering van de Benelux-cup.

In 2009 is er het Europees kampioenschap MTB in Nederland. Het streven van de commissie is om na 2013 weer een groot evenement (zoals een EK of een Wereldbeker) naar Nederland toe te halen.

Taken en actiepunten commissie Off Road

Er dient een duidelijke districtsstructuur te zijn. De focus moet gelegd worden op het motiveren van de clubs om clinics aan te bieden en jonge rennertjes actief voor het MTB-en te motiveren.

De ambitie om mee te doen voor medailles op de OS 2016 is hoog gegrepen, en de commissie realiseert zich ook dat dit beleid concrete voorstellen doet voor een breedtesporttraject van het MTB. De commissie denkt echter wel dat met een gedegen investering in de breedtesport, er bij voldoende begeleiding op korte termijn een groep talentvolle mountainbikers opstaat.

In het stuk wordt veel verantwoordelijkheid gelegd bij de districten, om vooral renners in de wervende fase te begeleiden. In de ontwikkelingsfase zijn de clubs en persoonlijke trainers van cruciaal belang, waarna in de resultaatsfase een hoogwaardige begeleiding en facilitering vanuit de KNWU een onderscheidende rol gaat spelen voor een selecte groep renners.

Het beschikbaar stellen van een stimuleringsfonds, hieruit worden goede nieuwe activiteiten vanuit de districten ondersteund.

Hiervoor dienen zij goed onderbouwde plannen in dienen bij de commissie, zij zal beslissen in het toekennen van gelden. Deze worden niet eerder betaald voordat de districten een eind rapportage hebben gemaakt van de georganiseerde evenementen.

Jaarlijks zal er een evaluatie plaats vinden met de districten om te zien of de vast gestelde doelen gehaald zijn.

Samenvatting

De commissie Off road wil graag een aantal speerpunten uit dit stuk recapitulieren:

1. Aanbieden clinics jeugd en het organiseren van laagdrempelige wedstrijden. Mountainbikeclubs spelen hierbij een grote rol, maar districten en de STDC spelen hierbij een cruciale coördinerende rol.
2. Meer structuur geven op districts niveau aan talentherkenning. Meer en betere regionale trainingen. Naar model veldrijden waar een viertal regio-trainers in hun "eigen" werkgebied trainingen geven aan getalenteerde sporters tegen een vaste vergoeding.
3. Doorwerken naar een kwalitatief nog beter en uitgebreider nationaal wedstrijdprogramma.
4. De commissie stelt als doel om te bekijken of het de komende jaren mogelijk is om een wereldbeker MTB cross country naar Nederland te halen.
5. Voor een selecte groep renners een gestructureerde nationale selectie aanbieden met hoogwaardige, intensieve begeleiding, buitenlandse trainingsfaciliteiten met een duidelijke periodisering naar de Olympische Spelen van 2016. Uitwerking door Technische directeur in samenspraak met Bondscoach
6. Het verder ontwikkelen van de disciplines Four Cross en Trial . Hiervoor een werkgroep opzetten met als doel een sportspecifiek plan op te zetten teneinde meer locaties te realiseren en het opzetten van sportstimulering en talentontwikkeling
7. 5000 Mountainbike wedstrijdrijders in 2016.
8. Meerdere wedstrijden op een dag

- Ad3 wij denken dit te kunnen realiseren door startende organisatoren beter te ondersteunen middels het uitwerken van een draaiboek met daarin voorbeeld brieven voor het verkrijgen van stimuleringsgeld en vergunningen en dergelijke
- A4 Het binnenhalen van een dergelijk evenement brengt lobbywerk en kosten met zich mee. Een en ander zou gerealiseerd kunnen worden in het kader van Olympische Spelen 2028. Dit project heeft ondermeer als doel meer topevenementen naar Nederland te halen.
- Ad5 Dit zal geheel gepland en uitgevoerd dienen te worden binnen het "ambition" plan voor London 2012
- Ad8 is gerelateerd aan Ad3